

Antibiotikabruk i sykehjem	
1. Definisjon	Andel beboere i sykehjem som fikk minst ett antibiotikum (ekskludert metenamin) på målingstidspunktet.
2. Sektor	Primærhelsetjeneste
3. Fagområde	Kommunale helse- og omsorgstjenester
4. Fagområde nivå 2	Legemidler
5. Type	Prosessindikator
5. Dimensjon av kvalitet (Velg en)	Trygge og sikre
6. Måleområde	
Godkjenning	
7. Godkjent dato første gang	Mai 2019
8. Revisjonshistorikk	
Faglig begrunnelse/målsetting	
9. Begrunnelse for valg	I Helse- og omsorgsdepartementets handlingsplan mot antibiotikaresistens i helsetjenesten, er det estimert at sykehjem står for omtrent 6 % av forbruket av antibiotika i Norge målt i definert daglig dose per 1000 innbyggere. Antibiotika blir hyppigst brukt til forebygging og behandling av urinveisinfeksjoner og til behandling av luftveisinfeksjoner. I handlingsplanen påpekes et behov for kritisk gjennomgang av den utstrakte, særnorske bruken av metenamin til forebygging av urinveisinfeksjoner.
10. Målsetting	At sykehjemsleger, spesielt ved høy bruk av metenamin, vurderer om deres bruk av medikamentet er i henhold til anbefalingene i Nasjonal faglig retningslinje for antibiotikabruk i primærhelsetjenesten (Helsedirektoratet). Ved bruk av øvrige antibiotika, bør de vurdere om utrednings- og behandlingspraksis er fornuftig, og ved høy bruk om nødvendige smitteverntiltak er på plass.
11. Begrepsavklaringer, Standard klassifikasjoner	Antibiotika - Alle legemidler som har ATC koder: J01 med unntak av J01XX05 ATC koder - Anatomisk, terapeutisk kjemisk klassifikasjon av legemidler Metenamin har bakteriehemmende funksjon i urinen og opprettholder sur urin. Dette reduserer risiko for urinveisinfeksjoner. Metenamin er et urinveisantiseptikum som forhindrer tilbakefall hos pasienter med hyppige urinveisinfeksjoner. Det anvendes også i forbindelse med undersøkelser og behandlinger av urinveiene for å minske infeksjonsrisikoen. Metenamin brukes også til pasienter som har fått innsatt urinveiskateter. Prevalensundersøkelse: Måling/registrering foretatt på ett gitt tidspunkt.
Beregning	
12. Utvalg i fokus (teller)	Antall beboere i sykehjem som fikk minst ett antibiotikum (ekskludert metenamin) på målingstidspunktet.
13. Sammenligningsgrunnlag (nevner)	Totalt antall beboere i sykehjem registrert på målingstidspunktet.
14. Hovedmåltall	Andel beboere i sykehjem som fikk minst ett antibiotikum (ekskludert metenamin) på målingstidspunktet.
15. Andre måltall	Måltall 2: Andel beboere i sykehjem som fikk metenamin (Hiprex) på målingstidspunktet. Teller: Antall beboere i sykehjem som fikk metenamin (Hiprex) på målingstidspunktet. Nevner: Totalt antall beboere i sykehjem registrert på målingstidspunktet.
16. Presiseringer rundt utvalg	I henhold til NOIS-registerforskriften er det kun beboere i sykehjem som registreres i prevalensundersøkelsene, ikke beboere i andre institusjoner for eldre.
17. Dataleverandør, Teknisk beregning av indikator og lovhjemmel, bearbeiding/revisjon av data	Data fra de nasjonale prevalensundersøkelsene i Norsk overvåkingssystem for antibiotikabruk og helsetjenesteassosierte infeksjoner (NOIS) inngår i indikatoren. Folkehelseinstituttet er som databehandlingsansvarlig for overvåkingssystemet (jf. NOIS-registerforskriften), dataleverandør.
18. Nivå for publisering	Nasjonalt, fylke og kommune.

Datainnsamling/kilder	
19. Datakilde og lovhjemmel	Rapportering til Norsk overvåkingssystem for antibiotikabruk og helsetjenesteassosierte infeksjoner (NOIS) er obligatorisk, i henhold til NOIS-registerforskriften.
20. Aktualitet og hyppighet for innsamling og publisering av data	Prevalensundersøkelsen i sykehjem utføres to dager i året, én dag på våren mai og én dag på høstenovember. Den enkelte undersøkelse skal foretas én dag i løpet av en angitt uke, når sykehjemslegen er til stede. Ukene fastsettes av Folkehelseinstituttet. Helsedirektoratet publiserer nasjonal kvalitetsindikator to ganger i året på helsenorge.no.
Tolkning av tallene	
21. Sammenlignbarhet over tid og sted	Prevalens er en relativt upresis registreringsmetode, og gir kun et «øyeblikksbilde» av situasjonen. Ved små tall vil tilfeldig variasjon være stor, i tillegg kan det være variasjon i registreringspraksis. Samme overvåkningsmetode benyttes i alle sykehjem, men ulik brukerpopulasjon kan påvirke sammenlignbarheten over tid og mellom behandlingsteder. Alderen og helsen til beboerne og tilbudet på sykehjemmet er forhold som kan påvirke tallene.
22. Feilkilder og usikkerhet	Underliggende faktorer som kan forklare variasjoner: - ulik/feil registreringspraksis - manglende rapportering - ulik populasjon av beboere - ulikt tilbud på sykehjemmene - utskiftning av personell - små tall
23. Særsilt informasjon for tolkning av denne indikatoren	Det kan være forskjell i sammensetningen av beboere i norske sykehjem, og indikatoren kan ikke uten videre brukes til sammenligning i og/eller mellom sykehjem grunnet feilkildene nevnt ovenfor. I sykehjem med få beboere må resultatene tolkes med varsomhet. Legg derfor merke til antall registrerte beboere på sykehjem og antall sykehjem som deltar i undersøkelsen på kommunenivå.
24. Relaterte indikatorer	Forekomst av helsetjenesteassosierte infeksjoner i sykehjem
Videreutvikling	
25. Videre utvikling av datakilder/indikator	
Publisering	
26. Publiseringsarenaer	Nasjonalt kvalitetsindikatorsystem, Helsenorge.no
Referanser	
27. Referanser	Handlingsplan mot antibiotikaresiden i helsetjenesten: https://www.regjeringen.no/contentassets/915655269bc04a47928fce917e4b25f5/handlingsplan-antibiotikaresistens.pdf Nasjonal faglig retningslinje for antibiotikabruk i primærhelsetjenesten: https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/nasjonal-faglig-retningslinje-for-antibiotikabruk-i-primærhelsetjenesten Årsrapport fra NOIS: https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2018/arsrapport-2017-om-helsetjenesteassosierte-infeksjoner_antibiotikaresistens_verdens-handhygienedag_publicert.pdf